

Motion till riksdagen 2018/19:1034

av **Isak From och Helén Pettersson (båda S)**

Underlätta för kooperativt och socialt företagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en lagstiftning för en förenklad övergång från aktiebolag/enskild firma till medarbetarägt bolag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa en lagstiftning som reglerar modeller för lånefinansierat kooperativt företagande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige står vi idag inför ett gigantiskt generationsskifte. I många småföretag är ägarna över 60 år. Om de inte redan börjat prata om vad som händer när de ska gå i pension så har de i alla fall tänkt på det. I vissa fall finns det barn som är intresserade, i andra fall finns det inte någon som vill ta över. De enda alternativ som då kvarstår är att lägga ner eller att sälja. Antingen till en konkurrent, men varför inte till de anställda? Tyvärr finns det inget bra sätt att sälja sitt företag till de anställda i Sverige, inte minst saknas fungerande finansieringsformer. Men tittar vi över Atlanten, i USA av alla ställen, så finns ett system för att anställda ska kunna ta över företag när ägaren önskar sälja.

Systemet heter ESOP. En ESOP möjliggör för de anställda i amerikanska företag att gemensamt göra ett lånefinansierat köp av deras eget företag. Aktierna som köps fungerar som säkerhet för lånet och företaget förbinder sig till att betala tillbaka lånet genom kontinuerliga avsättningar. Det saknas i Sverige i dag en lagstiftning och tydliga regler så att både säljaren och köparna och deras banker, jurister, revisorer och finansiärer är garanterade en stabil omvandling från ett familjeägt till ett medarbetarägt företag.

Det var viktigt att den socialdemokratiskt ledda regeringen i budgeten för 2018 avsatte 150 miljoner som ska investeras under tre års tid för att utveckla stödsystemet för socialt företagande. Något som ska minska avståndet till det offentliga som

uppdragsgivare eller partner. Bland annat handlar det om att få det så kallade innovationsstödjande systemet, som normalt arbetar med att hjälpa teknikinriktade uppstarts företag, att förstå och kunna ge affärsrådgivning även till kooperativ och sociala entreprenörer.

Vi socialdemokrater anser att kooperativ bidrar till en mångfald av företagande som vi behöver lyfta fram. Vår utgångspunkt är att kooperativ är konkurrenskraftiga och ofta drivs av människor som inte annars startar företag men är villiga att göra det tillsammans med andra. I ett kooperativ kan flera dela på ansvaret och komplettera varandra med olika kunskaper och också dela på glädjen när det går bra.

Ekonomisk förening är den vanligaste företagsformen för kooperativ, men det kan drivas i vilken företagsform som helst. Det är sättet att organisera verksamheten som avgör om det är ett kooperativ. Ett kooperativ kan vara ett litet eller ett stort företag och finns i nästan alla branscher. Det kan vara en verksamhet som arbetar för lokal utveckling, till exempel för nya servicelösningar eller som arbetar för att göra det mer gynnsamt att driva företag på en ort. Sociala entreprenörer och kooperativ upplever idag att de har svårt att kroka arm med samhället, även om det finns enighet kring vilka problem som måste lösas. Sociala entreprenörer känner sig allt för ofta oförstådda, att de inte passar in när de kommer till företagsrådgivare eller banken. Här finns det glapp som vi måste lösa.

Det andra stora problemet är hur samhällseffekten, som är målet med det sociala entreprenörskapet, ska mätas. I dag används olika modeller, men bristen på enhetliga system för att mäta och utvärdera värdet av kooperativa företags entreprenörers insatser leder till att de har svårt att få finansiering – oavsett om det handlar om banklån, riskkapital eller uppdrag från den offentliga sektorn som de förväntas samarbeta med. Därför behöver lagstiftning som reglerar modeller för lånefinansierat kooperativt företagande skapas.

Isak From (S)

Helén Pettersson (S)